

Verksamhetsberättelse för Adelsö Hembygdslag för år 2010

Styrelsen har under året bestått av

Ordförande	Anders Sahlén
Vice ordförande	Agneta Collberg
Kassör	Göran Lindblad
Sekreterare	Jan Bystedt
Ledamöter	K V Jacobson Siri Lundmark Per Lundstedt
Suppleanter	Gunnar Axe Mats Lundgren Stintan Qviberg Lars Skedinger

Övriga poster och uppdrag inom Adelsö Hembygdslag

Revisorer	Seth Björk Hans Dellrud
Revisorssuppleanter	Lars Carlsson Lena Collberg
Valberedning	Jan Gertz (sammankallande) Ingrid Collberg Britta (Titti) Ekman

Externa kontakter inkl. Adelsö föreningsråd Gunnar Axe (ansvarig)

Programkommittén K V Jacobson (sammankallande), Jan Bystedt, Per Lundstedt, Lars Skedinger

Dokumentationskommittén Anders Sahlén (sammankallande)

Fotogruppen Anders Sahlén (ansvarig), Göran Lindblad

Dokumentgruppen K V Jacobson (ansvarig)

Museikommittén K V Jacobson (sammankallande)

Föremålsgruppen K V Jacobson (ansvarig), Mats Lundgren, Per Lundstedt

Renoveringsgruppen Anders Sahlén (ansvarig)

Reparationer och underhåll av byggnader Anders Sahlén (ansvarig)

Bagarstugan och bakningsdagarna Agneta Collberg

Kryddträdgården Siri Lundmark

Tillsyn och bokning av Uppgården Seth och Marianne Björk

Hemsidesansvarig Mats Lundgren

Medlemmar

Antalet betalande medlemmar var 113. Medlemsavgiften för 2010 var 100 kr.
Föreningen har en hedersmedlem: Johan af Klint.

Möten

Årsmötet hölls den 21 februari i Hembygdsgården. Protokollet finns på hembygdslagets hemsida.

Efter de sedvanliga årsmötesförhandlingarna och en paus med "kaffe och smörgås" visade Anders Sahlén och Göran Lindblad bilder ur några Adelsöbors fotoalbum.

Styrelsemöten. Styrelsen har under året haft 10 protokollförda sammanträden. Protokollen återfinns på Hembygdslagets hemsida.

Vid **Stockholms läns hembygdsförbunds årsmöte 2010** den 27 mars på kastellet i Waxholm representerades Adelsö hembygdslag av Jan och Gunilla Bystedt.

Stöd och bidrag

Från **Ekerö kommun** har föreningen erhållit ett verksamhetsbidrag på 5500 kr. för år 2010, samt ett bidrag till det nya staketet runt Uppgården på 18000 kr.

Studieverksamhet och guidningar har skett i samarbete med **Studieförbundet Vuxenskolan**, varifrån hembygdslaget fått 1260 kr. i bidrag.

Aktiviteter och arrangemang

Medeltiden

Vårterminen 2010 hade medeltiden som speciellt tema. Detta med tanke på att 2010 års hembygdsdag skulle ha temat Alsnöhus och Alsnö möte.

Historikern Niklas Eriksson från Stockholms Universitet besökte oss tre gånger och höll föredrag i Hembygdsgården.

Torsdagen den 11 februari berättade Niklas om **medeltida människöden:**

"Kärleken, äktenskapet, sexualiteten, kvinnor och barn, brott och straff".

Deltagarantal: 24.

Torsdagen den 25 februari berättade han om **fest och vardag under medeltiden:**

"Skråväsendet, fester och dryckesvanor, vardagsglimtar".

Deltagarantal: 25.

Torsdagen den 11 mars berättade Niklas slutligen om **medeltiden i Sverige och Europa:**

"Hur man hade det i andra länder".

Deltagarantal: 20.

Gamla bilder av Adelsöbor och Adelsömiljöer

I samband med årsmötet söndagen den 21 februari i Hembygdsgården visade Anders Sahlén och Göran Lindblad ett urval gamla bilder av Adelsöbor och Adelsömiljöer.

Deltagarantal: 24.

Alsnöhus och Alsnö möte

Torsdagen den 25 mars berättade K V Jacobson i Hembygdsgården om Alsnöhus och Alsnö möte: "Om mötet och palatset samt händelser i tiden före och efter mötet".

Deltagarantal: 17.

Besök på Stockholms medeltidsmuseum

Onsdagen den 7 april fick vi en mycket uppskattad guidning i det nyrenoverade Medeltidsmuseet.

Deltagarantal: 26.

Studiebesök i Cathrine Abrahamsons ateljé

Torsdagen den 6 maj öppnade Cathrine Abrahamson och hennes sambo Roy sitt nybyggda hus i Lindby så att vi fick möjlighet att besöka hennes ateljé. Där berättade hon på ett mycket intressant och levande sätt om sin verksamhet - att tillverka museidockor. Vi bjöds också på kaffe och en trevlig pratstund.

Deltagarantal: 16.

Baka i stenugn

Bakningskurserna i bagarstugan under Agneta Collbergs ledning är mycket populära. Under 2010 ordnades kurser den 24-25 april och den 16-17 oktober med sammanlagt 50 deltagare.

Förutom kurserna ordnades den 15 oktober bakning för 22 elever och tre vuxna från Munsö skola.

Fågelskådning

Lördagen den 1 maj demonstrerade Hasse Andersson fågellivet vid Hovgårdsviken ("Kyrkölen").

Deltagarantal: 15.

Vandringsdagen

Vid den traditionella vandringsdagen på Kristi Himmelfärdsdag, i år den 13 maj, bjöd Hembygdslaget som vanligt på mjöd ur horn vid gravfältet på Kunsta. Arne Westberg och Bengt Magnusson skötte utskänknigen. Texter och gravkartor fanns tillgängliga för dem som var speciellt intresserade av de arkeologiska lämningarna. I det för vandring utmärkta vädret passerade ca 210 personer stationen.

Hembygdsgården 2010

firades söndagen den 8 augusti i Uppgården och inleddes med korum, där Svän Fogelqvist höll en betraktelse med lapptäcke som utgångspunkt.

Temat för året, "Alsnöhus och Alsnö möte", åskådliggjordes med en skärmutställning i Hembygdsgården. Utställningen berättade om utgrävningen av ruinen efter Alsnöhus, om Alsnö möte och dess betydelse, samt om händelseutvecklingen före och efter mötet. I anslutning till utställningen höll Björn Ambrosiani ett fördrag om ledningsorganisationen.

I Hembygdsgården visade också ett antal Adelsökonstnärer sina alster. Benita och Tomas Fager organiserade konstutställningen.

På den traditionella marknaden erbjöd ett halvduzin försäljare lokala produkter och Björn och Phyllis Ambrosiani deltog med försäljning av böcker och med att svara på frågor om arkeologi och historia.

Till det populära lotteriet hade vänliga människor även i år skänkt fina vinster.

Bakning och smörkärning i bagarstugan tilldrog sig som alltid stort intresse.

Uppskattade inslag, inte minst av barnen, var åktur efter häst och ponnyridning, som familjen Ahrnberg från Söderbykarl ställde upp med. Kuddkrig på stång, som Lisa Nordemo ordnade, var också något som barnen tyckte var roligt.

I Uppgården serverade Lene Wallin mat, kaffe, läsk och glass.

Ölaget svarade traditionsenligt för musiken.

Vädret var bästa tänkbara, alldeles lagom varmt och ingen blåst.

Cirka 400 besökare kom och inslaget av barnfamiljer var påtagligt.

Besök på Ove Lindholms vagnmuseum i Järna

Lördagsmorgonen den 9 oktober samåkade 13 medlemmar till vagnmakare Ove Lindholms museum utanför Järna. Ove, som varit hembygdslaget till ovärderlig hjälp med vagnreovering, berättade och demonstrerade hur han renoverar vagnar och slädar, samt berättade om olika fordons historia och användningsområde. Efter besöket hos Ove for gruppen till Taxinge slott för en god och trivsamt lunch.

Potatisprovning

Torsdagen den 21 oktober inbjöd Hembygdslagets potatisodlare, fam. Nordemo-Collberg, till information om och provsmakning av sju potatissorter i Uppgården. Egenskaper, odlingsbetingelser osv. avhandlades. Sorterna var: Asterix, Hanna, Folvo, Princess, Blå Kongo, Naturo och Marine. Till kaffet serverades Kronans kaka, som bakas på potatis. Deltagarantal 15.

Tofta-Hanmora gårdar och torp

Torsdagen den 18 november samlades vi i Uppgården för att höra Lennart Rydberg berätta om ägare, ägarförhållanden, bebyggelse mm på Tofta-Hanmoraområdet från medeltid och fram till nutid.

Med hjälp av bl.a. gamla kartor och folkbokföringsuppgifter gav Lennart oss fördjupade kunskaper om denna del av Adelsö. Inte minst intressant var oklarheten kring det exakta läget för det "försvunna" torpet Stenkulla. Också andra torp vars existens vi tidigare inte känt till nämndes. Där det nu är odlad mark rann förr en bäck som avvattade Kronkärret och som på sin väg mot utflödet vid Hanholmen bildade ett fall som drev en kvarn.

Hembygdslagets hedersmedlem Johan af Klint deltog i mötet och berättade kort om de medlemmar av familjen af Klint som under sammanlagt 150 år var knutna till Tofta-Hanmora. Deltagarantal: 22.

Jultallrik

Den traditionella jultallriken avåts i Hembygdsgården torsdagen den 25 november.

Genomförandet drabbades av vissa motgångar: K V Jacobson, som skulle ha berättat om gamla lokala namn, låg sjuk och vädrets makter var inte nådiga utan bjöd på sträng kyla och snöstorm, som gjorde att endast ett drygt trettiotal medlemmar deltog. Anders visade en del

tidigare inte visade gamla bilder. Meg och Christer Karlson bjöd planenligt på ett fint sångprogram. Ett stort tack till den tappra skara som levererade en utsökt måltid.

Tomteverkstad

Lördagen den 4 december deltog 54 barn och 6 vuxna i årets tomteverkstad i Uppgården. Tomtenissarna ägnade sig i år åt tillverkning av stekspadar, reflexer, tvål och hängare samt målning på grisar och hjärtan och dekorerings av hembygdslagets kassar.

Hembygdsmuseet Uppgården

Kaféverksamheten

Hembygdslaget förnyade avtalet med Lene Wallin. Under 2010 var kaféet öppet för allmänheten från 1 maj till 30 september.

Byggnaderna och trädgården

Åtgärdslista. En ”att göra-lista” har upprättats för att underlätta prioritering och planering av åtgärder.

Uppgården. På övervåningen har ett par fönster renoverats.

Bagarstugan. Skorstenen har inspekterats av Urban Hasselström och Peter Qviberg och befunnits vara i gott skick. Ugnen var i behov av viss renovering, vilken utfördes av Peter. Agneta har tillverkat en flagga till bagarstugan.

Staket. Uppgårdens gräsmatta bökades delvis upp av vildsvinen hösten 2009. Conny Wallin hjälpte oss att lägga igen spåren. För att i framtiden hålla grisarna borta beslutade hembygdslaget att sätta upp ett staket runt Uppgården. Arbetet med staketet avslutades under hösten 2010 och hade då engagerat flera styrelsemedlemmar. Björn Lindblad assisterade med att trycka ner stolpar. Grindarna har försetts med skyltar med uppmaning att man ska stänga dem efter sig. Kommunen, som ju äger Uppgården, lämnade ett ekonomiskt bidrag (se ovan), som täckte större delen av kostnaderna.

Trädgårdsmöbler. Två nya trädgårdsbord med bänkar har inhandlats och fanns på plats då kaféet öppnade.

Arbetsdagar. Hembygdslaget hade en arbets-/städdag den 25 april och en den 10 oktober, dvs. strax innan kaféet öppnade och strax efter dess stängning på hösten. En mängd sysslor utfördes, såväl i trädgården som inne i byggnaderna.

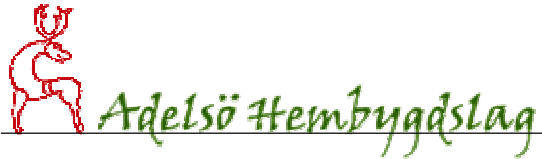
Kryddträdgården har rensats och nya växter har planterats. Skyltar har satts upp som visar växternas namn och användningsområde.

Buskarna i trädgården har under året beskurits i större eller mindre grad, delvis under ledning av Lene.

Hembygdslagets båt har fått ett skyddande tak. En skylt berättar lite om båten och dess historia. En annan skylt talar om att man inte ska klättra på den.

Museisamlingarna

En **inventering på Kunsta** gjordes under hösten av de föremål som hembygdslaget har magasinerade på där. Samtliga föremål fotograferades av och en bedömning gjordes av vilka som är värda att bevara. Dessa befanns vara: en plog med träskaklar, en timmerdoning (en kälktyp) med bromsdrätt, en släde samt en kvarn för kross och gröpe. Ett problem med förvaring av föremålen, som är rätt stora, är utrymmesbristen i vagnslidret. Ev. måste ett snedluder byggas på vagnslidrets norra gavel.

Endast en lätt renovering ska göras av **släden** i vagnslidret, detta efter konsultation av vagnmakare Lindholm, som avrådde från större ingrepp.

Dynor till **trillan** i vagnslidret har tillverkats under ledning av Titti Ekman.

Övrigt

Fågeltorn i "Kyrkpölen" har diskuterats under ett par års tid. Hembygdslaget tog upp frågan vid flera tillfällen under 2010. Vi anser att någon annan förening bör stå som huvudman. Om tornet blir verklighet kommer hembygdslaget att bidra ekonomiskt med 5000 kr. och vi tänker även kommande år anordna fågelskådning på platsen.

Adelsö i januari 2011

Styrelsen